

Голові разової спеціалізованої вченої
ради Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна
професору Вячеславу ДЗЮНДЗЮКУ,
майдан Свободи 4, м. Харків, 61022

ВІДГУК

офіційного опонента, професора кафедри управління та бізнес-адміністрування Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника, доктора наук з державного управління, професора Дегтяра Олега Андрійовича на дисертацію Нурієва Еміла Аллахверді огли «Модернізація механізмів публічного управління регіональним розвитком в умовах суспільних трансформацій» на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування»

Обґрунтування вибору теми дослідження.

В умовах фундаментальних трансформацій суспільного розвитку та безпрецедентних викликів глобального характеру особливої актуальності набуває проблема модернізації механізмів публічного управління регіональним розвитком. Традиційні управлінські підходи, засновані на централізованому плануванні та ієрархічній системі влади, демонструють свою неспроможність забезпечити адекватну відповідь на комплексні виклики мінливого зовнішнього середовища.

Актуальність дослідження обумовлена необхідністю теоретичного обґрунтування та розробки практичних рекомендацій щодо формування адаптивної системи публічного управління, яка б враховувала складні

взаємозв'язки між різними рівнями влади, забезпечувала стійкість регіональних систем до зовнішніх шоків та відповідала принципам демократичного врядування. В епоху глобальних змін саме ефективна система управлінських механізмів стає ключовим фактором забезпечення збалансованого розвитку територій та підвищення їх конкурентоспроможності.

Особливої гостроти проблема набуває в контексті необхідності інтеграції традиційних методів управління з інноваційними технологіями цифрового врядування, мережевої взаємодії та партисипативного управління. Ці процеси вимагають розробки нових концептуальних моделей, механізмів координації та інструментів багаторівневого врядування регіональним розвитком.

Крім того, актуальність теми посилюється в умовах військового конфлікту та необхідності планування постконфліктного відновлення регіонів. Модернізація механізмів публічного управління може стати потужним інструментом не лише відбудови, але й структурної трансформації регіональних систем на засадах європейських стандартів та принципів належного врядування.

Зазначене свідчить, що проблеми, на розв'язання яких спрямована дисертація Е.А. Нурієва, є складовою комплексної проблеми забезпечення ефективного управління регіональним розвитком в умовах глобальної невизначеності та системних суспільних трансформацій.

Загальна характеристика дисертаційної роботи.

Дисертаційне дослідження Е.А. Нурієва присвячене актуальній проблемі модернізації механізмів публічного управління регіональним розвитком в умовах суспільних трансформацій. Робота складається з анотації, вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків.

У вступі автор обґрунтовує актуальність обраної теми, формулює мету та завдання дослідження, визначає його об'єкт, предмет та методологічну основу. Також у вступі розкривається наукова новизна отриманих результатів, їх теоретичне та практичне значення.

Перший розділ роботи має теоретико-методологічний характер. У ньому автор досліджує сутність та особливості регіонального розвитку як об'єкту публічного управління, аналізує концептуальні засади модернізації публічного управління регіональним розвитком, розробляє методологію дослідження модернізаційних процесів. Особлива увага приділяється інтеграції теорії багаторівневого врядування, нового публічного менеджменту та концепції розумної спеціалізації.

Другий розділ має аналітико-дослідницький характер. У ньому здійснюється системний аналіз сучасного стану публічного управління регіональним розвитком в Україні, проводиться дослідження впливу суспільних трансформацій на систему управління. Важливе місце в розділі займає узагальнення закордонного досвіду модернізації публічного управління регіональним розвитком.

Третій розділ має проектно-рекомендаційний характер. У ньому автор пропонує напрями удосконалення організаційно-правового механізму публічного управління, обґрунтовує впровадження інноваційних організаційних форм та методів управління, формує механізм інформаційно-аналітичного забезпечення та моніторингу ефективності.

У висновках узагальнено основні результати дослідження та сформульовано ключові рекомендації щодо модернізації механізмів публічного управління регіональним розвитком в Україні в умовах суспільних трансформацій.

Робота базується на широкій джерельній базі, що свідчить про ґрунтовне опрацювання автором як вітчизняних, так і зарубіжних напрацювань з досліджуваної проблематики.

Зв'язок дисертації з науковими програмами, планами, темами, грантами.

Дисертаційне дослідження виконано в рамках науково-дослідної роботи

кафедри публічної політики Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна за темою «Публічне управління в умовах глобалізації» (державний реєстраційний номер 0116U007246). Внесок здобувача полягає у визначенні основних напрямів модернізації механізмів публічного управління регіональним розвитком та обґрунтуванні концептуальних засад їх трансформації. Це дозволило розширити теоретичне розуміння процесів модернізації управлінських систем та запропонувати практичні рекомендації щодо їх вдосконалення.

Найвагоміші наукові результати, що містяться в дисертації.

До найвагоміших результатів, що містяться в дисертації, належать такі:

уперше розроблено модель інтегрованого багаторівневого врядування регіональним розвитком, що на відміну від існуючих фрагментарних підходів структурується у вигляді мережевої екосистеми з синхронізованими вертикальними та горизонтальними зв'язками, яка включає центральний координаційний рівень, регіональні інноваційні хаби, локальні центри розвитку, цифрову екосистему даних, систему контрактів регіонального розвитку та мережу міжрегіональних альянсів для забезпечення системної інтеграції управлінських процесів;

удосконалено:

концептуальні засади модернізації публічного управління регіональним розвитком шляхом обґрунтування синтетичної парадигми, що поєднує принципи належного врядування, нового публічного менеджменту та нової регіональної політики для формування цілісного теоретичного підґрунтя комплексної трансформації управлінських систем;

систему індикаторів оцінювання ефективності публічного управління регіональним розвитком через інтеграцію економічних показників з індикаторами інституційної спроможності, соціальної згуртованості та екологічної стійкості для комплексної діагностики управлінських систем;

механізми цифрової інтеграції інформаційно-аналітичного забезпечення через розробку архітектури єдиної інтегрованої системи на основі розподіленої мережі інформаційних хабів для забезпечення інтероперабельності даних між рівнями влади;

дістали подальшого розвитку:

типологізація зарубіжних моделей модернізації публічного управління регіональним розвитком через систематизацію європейського, американського та азійського підходів з обґрунтуванням критеріїв адаптації до українських умов;

наукове обґрунтування обмежень та ризиків використання зарубіжного досвіду через виокремлення інституційних, ресурсних, соціокультурних та політичних бар'єрів для селективної адаптації кращих практик;

система принципів модернізації публічного управління через введення принципів адаптивності, інтегрованості та інклюзивності як доповнення до традиційних принципів для формування гнучких систем управління;

теоретичні положення щодо застосування інноваційних форм публічного управління через обґрунтування впровадження мережевих моделей, проєктного менеджменту, форсайту та цифрових технологій.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Основні наукові положення, висновки та рекомендації, які сформульовані в дисертації, є науково обґрунтованими і базуються на достовірному матеріалі. Об'єкт і предмет дослідження, визначені автором, узгоджуються з метою і завданнями дисертаційного дослідження. Висновки впливають зі змісту роботи, відповідають поставленим завданням, адекватно відтворюються в тексті дисертації, корелюють з результатами, що складають наукову новизну, практичні рекомендації доведені до рівня їх можливого використання у діяльності органів публічної влади.

Наукові положення, висновки та рекомендації базуються на використанні

фундаментальних положень теорії публічного управління, багаторівневого врядування, регіонального розвитку. Під час дослідження автором був реалізований комплексний підхід, що базується на загальнонаукових і спеціальних методах дослідження, зокрема: діалектичний метод, системний аналіз, порівняльний аналіз, статистичний аналіз, структурно-функціональний аналіз, методи моделювання, контент-аналіз, метод експертних оцінок.

Наукова обґрунтованість і достовірність результатів роботи підтверджена також позитивними результатами їх апробації, які знайшли своє відображення в публікаціях у фахових наукових виданнях та матеріалах науково-комунікативних заходів.

Апробація дисертації та публікації.

Основні результати дисертаційного дослідження обговорювались на засіданнях кафедри публічної політики, а також на міжнародних наукових конференціях. Результати дисертаційного дослідження викладено у 6 публікаціях, з них 3 статті у наукових фахових виданнях.

Оформлення дисертації.

Оформлення дисертації повністю відповідає вимогам, які визначено у наказі Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

Практичне значення результатів дисертаційного дослідження.

Практична цінність дисертаційної роботи Е.А. Нурієва полягає у розробці конкретних пропозицій та рекомендацій, спрямованих на модернізацію механізмів публічного управління регіональним розвитком в Україні в умовах суспільних трансформацій.

Запропонована автором модель інтегрованого багаторівневого врядування може бути використана органами державної влади та місцевого самоврядування

при формуванні та реалізації державної регіональної політики, розробці стратегій та програм регіонального розвитку, удосконаленні організаційно-правових механізмів управління.

Розроблені методологічні підходи до впровадження інноваційних організаційних форм та механізми цифрової інтеграції можуть бути застосовані для підвищення ефективності управлінських процесів, забезпечення адаптивності системи управління.

Результати дослідження можуть бути корисними для агенцій регіонального розвитку, органів місцевого самоврядування, територіальних громад при розробці стратегій розвитку та налагодженні міжрегіональної співпраці.

Матеріали дисертації також можуть бути використані в освітньому процесі при викладанні дисциплін з публічного управління, регіонального розвитку та публічної політики у закладах вищої освіти, а також у програмах підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування.

Дотримання академічної доброчесності.

При аналізі дисертаційної роботи, наукових праць здобувача встановлено, що текст дисертації не містить запозичень, дисертаційна робота виконана самостійно і відповідає вимогам академічної доброчесності.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

1. У запропонованій автором моделі інтегрованого багаторівневого врядування доцільно було б докладніше розкрити механізми вирішення конфліктів компетенції між різними рівнями влади, оскільки питання розмежування повноважень набуває критичного значення в умовах децентралізації та необхідності забезпечення ефективної координації управлінських зусиль.

2. У дослідженні механізмів міжрегіональної співпраці автор

концентрується переважно на організаційних аспектах, проте недостатньо уваги приділено питанням подолання міжрегіональної конкуренції за ресурси та інвестиції. Важливим було б розглянути інструменти стимулювання кооперативної поведінки регіонів замість конкурентної в умовах обмежених державних ресурсів.

3. Автор ґрунтовно аналізує зарубіжний досвід модернізації публічного управління, проте доцільно було б більше уваги приділити аналізу специфічних бар'єрів адаптації європейських практик в умовах постконфліктного відновлення України, оскільки військовий конфлікт створює принципово нові виклики для управлінських систем.

4. У запропонованій автором моделі інтегрованого багаторівневого врядування недостатньо розкрито питання правового статусу та повноважень регіональних інноваційних хабів. Зокрема, потребує додаткового обґрунтування механізм делегування повноважень цим структурам та їх взаємодія з існуючими органами влади в умовах чинного законодавства про місцеве самоврядування.

Проте, наведені зауваження не змінюють загальної позитивної оцінки дисертаційної роботи, її завершеності та наукової вартості. Новизна та практична цінність досягнутих результатів залишаються значущими і не зменшуються через означені дискусійні питання.

Загальні висновки.

Дисертаційна робота Нурієва Еміла Аллахверді огли «Модернізація механізмів публічного управління регіональним розвитком в умовах суспільних трансформацій» є завершеним науковим дослідженням, що має наукову новизну і практичну значущість. Дана дисертаційна робота за актуальністю, змістом та повнотою викладу її результатів у наукових публікаціях, обсягом і оформленням цілком відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова

Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44) та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

Виходячи з цього, вважаю, що Нурієв Еміл Аллахверді огли заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент –
доктор наук з державного
управління, професор, професор
кафедри управління та бізнес-
адміністрування Прикарпатського
національного університету імені
Василя Стефаника

О.А. Дегтяр

ДЕГТЯР ОЛЕГ АНДРІЙОВИЧ

Результат перевірки підпису

П.І.Б.

РНОКПП

Організація (установа)

Код ЄДРПОУ

Посада

Час підпису (підтверджено кваліфікованою
позначкою часу для даних від Надавача)

Сертифікат виданий

Серійний номер

Тип носія особистого ключа

Алгоритм підпису

Тип підпису

Формат підпису

Сертифікат

Підпис вірний

ДЕГТЯР ОЛЕГ АНДРІЙОВИЧ

3013512170

ФІЗИЧНА ОСОБА

14:59:02 19.08.2025

КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

5E984D526F82F38F040000001633DC012D5F8706

Захищений

dstu4145

Кваліфікований

CAdES-T

Кваліфікований

Голові разової
спеціалізованої вченої ради
Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна
професору Вячеславу ДЗЮНДЗЮКУ
майдан Свободи, 4, м. Харків, 61022

ВІДГУК

офіційного опонента, завідувачки кафедри державного управління і місцевого самоврядування Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» Чикаренко Ірини Аркадіївни на дисертацію Нурієва Еміла Аллахверді огли «Модернізація механізмів публічного управління регіональним розвитком в умовах суспільних трансформацій» на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування»

Обґрунтування вибору теми дослідження.

Актуальність теми дисертаційного дослідження обумовлена кардинальними змінами у системі публічного управління під впливом глобалізаційних процесів, цифрової революції та демократизації суспільних відносин. Традиційні механізми публічного управління регіональним розвитком, що базувалися на централізованому плануванні та ієрархічній вертикалі влади, виявляють свою неспроможність забезпечити ефективну відповідь на виклики постіндустріального суспільства.

В Україні актуальність дослідження значно посилюється через реформу децентралізації влади, що радикально змінила архітектуру публічного управління, а також через необхідність адаптації управлінських систем до реалій європейської інтеграції. Особливої гостроти проблематика набуває в

контексті наслідків російської агресії, яка призвела до руйнування традиційних управлінських зв'язків, масштабних міграційних процесів та необхідності формування нових підходів до управління розвитком територій в умовах безпекових викликів.

Потреба у розробці інноваційної моделі публічного управління регіональним розвитком, заснованої на принципах багаторівневого врядування, мережевої взаємодії та цифрової трансформації, робить дане дослідження вкрай актуальним як з теоретичної, так і з практичної точки зору. Особливого значення набуває формування адаптивної системи управління, здатної забезпечити збалансований розвиток територій, ефективну координацію між різними рівнями влади та успішну інтеграцію України до європейського простору.

Загальна характеристика дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота включає анотацію, вступ, три розділи, висновки та список використаних джерел.

У вступі обґрунтовано актуальність обраної теми; визначено зв'язок роботи з науковими програмами та планами; сформульовано мету, завдання, об'єкт і предмет дослідження; охарактеризовано методологічну базу та методи дослідження; викладено наукову новизну та практичну значущість отриманих результатів; подано відомості про апробацію роботи та публікації автора; описано структуру дисертації.

У першому розділі «Теоретичні засади публічного управління регіональним розвитком в умовах суспільних трансформацій» здобувач розкрив сутність та особливості регіонального розвитку як об'єкту публічного управління, обґрунтував концептуальні засади модернізації публічного управління регіональним розвитком та запропонував методологію дослідження модернізаційних процесів.

У другому розділі «Аналіз сучасного стану та проблем публічного управління регіональним розвитком в Україні та зарубіжних країнах» проведено оцінку ефективності публічного управління регіональним

розвитком в Україні, досліджено вплив суспільних трансформацій на систему управління та узагальнено закордонний досвід модернізації механізмів публічного управління.

У третьому розділі «Напрями модернізації механізмів публічного управління регіональним розвитком в Україні в умовах децентралізації влади» запропоновано шляхи удосконалення організаційно-правового механізму, обґрунтовано впровадження інноваційних організаційних форм та методів управління, розроблено механізм інформаційно-аналітичного забезпечення та моніторингу ефективності.

Висновки систематизують основні результати дослідження та містять узагальнення щодо напрямів модернізації механізмів публічного управління.

Список використаних джерел містить 250 найменувань, з них 57 – іноземною мовою.

Зв'язок дисертації з науковими програмами, планами, темами, грантами.

Тема дисертаційного дослідження пов'язана з науково-дослідною роботою «Публічне управління в умовах глобалізації» (0116U007246), що виконувалась кафедрою публічної політики навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. У межах цієї роботи здобувачем визначено основні напрями модернізації механізмів публічного управління регіональним розвитком та обґрунтовано концептуальні засади їх трансформації.

Найвагоміші наукові результати, що містяться в дисертації.

Згідно з дисертацією наукова новизна представлена вісьмома пунктами. На думку опонента, найбільш значущими серед них є:

1) вперше розроблено модель інтегрованого багаторівневого врядування регіональним розвитком у вигляді мережевої екосистеми з синхронізованими вертикальними та горизонтальними зв'язками, що включає центральний координаційний рівень, регіональні інноваційні хаби, локальні центри розвитку, цифрову екосистему даних, систему контрактів

регіонального розвитку та мережу міжрегіональних альянсів;

2) удосконалено концептуальні засади модернізації публічного управління регіональним розвитком через обґрунтування синтетичної парадигми, що поєднує постулати належного врядування, нового публічного менеджменту та нової регіональної політики;

3) удосконалено систему індикаторів оцінювання ефективності публічного управління регіональним розвитком через інтеграцію традиційних економічних показників з індикаторами інституційної спроможності, соціальної згуртованості та екологічної стійкості;

4) удосконалено механізми цифрової інтеграції інформаційно-аналітичного забезпечення через розробку архітектури єдиної інтегрованої системи на основі розподіленої мережі інформаційних хабів;

5) дістала подальшого розвитку типологізація зарубіжних моделей модернізації публічного управління через систематизацію європейського, американського та азійського підходів з обґрунтуванням критеріїв адаптації до українських умов;

6) розвинуто систему принципів модернізації публічного управління через введення принципів адаптивності, інтегрованості та інклюзивності як доповнення до традиційних принципів.

Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих в дисертації.

Наукові положення, висновки та рекомендації дисертації є достатньо обґрунтованими та базуються на ретельному аналізі теоретичних джерел і емпіричних даних. Об'єкт і предмет дослідження чітко співвідносяться з метою та завданнями роботи. Висновки логічно випливають із змісту дослідження, відповідають поставленим завданням та адекватно відображені в тексті дисертації.

Наукова достовірність результатів забезпечена використанням комплексу взаємодоповнюючих методів дослідження, аналізом широкого кола наукових джерел, логічною побудовою дослідження та послідовним

переходом від теоретичного обґрунтування до практичних рекомендацій. Методологічна база дослідження поєднує системний, інституційний, структурно-функціональний та компаративний підходи, що забезпечує комплексність аналізу та достовірність отриманих результатів.

Апробація дисертації та публікації.

Основні результати дисертаційного дослідження представлено в 6 наукових публікаціях, з яких 3 статті опубліковано у фахових виданнях України. Результати роботи обговорювались на засіданнях кафедри публічної політики та наукових конференціях.

Оформлення дисертації.

Дисертація оформлена відповідно до вимог наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації». Структура роботи логічна, текст викладено чітко та послідовно.

Практичне значення результатів дисертаційного дослідження.

Результати дослідження мають значну практичну цінність для органів державної виконавчої влади при формуванні регіональної політики та стратегій територіального розвитку; органів місцевого самоврядування при розробці стратегій розвитку громад та налагодженні міжмуніципального співробітництва; агенцій регіонального розвитку та громадських організацій при реалізації проєктів регіонального розвитку; закладів вищої освіти при підготовці фахівців з публічного управління. Розроблена модель багаторівневого врядування та механізми цифрової інтеграції можуть бути використані для підвищення ефективності управлінських процесів та забезпечення сталого розвитку регіонів в умовах децентралізації влади.

Дотримання академічної доброчесності.

Аналіз дисертаційної роботи та наукових публікацій здобувача засвідчує дотримання принципів академічної доброчесності. Текст дисертації є оригінальним, виконаний самостійно, належним чином оформлені посилання на використані джерела.

Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

1. У підрозділі 1.1 автор досить ґрунтовно розглядає еволюцію поглядів на регіональний розвиток, проте недостатньо конкретизує специфіку українських регіонів та їх типологічні особливості, що важливо для розробки диференційованих підходів до модернізації управлінських механізмів.

2. Розроблена модель інтегрованого багаторівневого врядування є цінним науковим доробком, однак бажано було б більш детально описати механізми фінансового забезпечення функціонування запропонованих інституційних структур, особливо в умовах обмежених бюджетних ресурсів.

3. У дослідженні недостатньо уваги приділено питанням кадрового забезпечення модернізації публічного управління, зокрема, розвитку професійних компетенцій управлінців у сфері стратегічного планування та проєктного менеджменту на регіональному рівні.

4. Система індикаторів оцінювання ефективності, запропонована автором, потребує більш детального обґрунтування вагових коефіцієнтів окремих показників та методики їх агрегування в інтегральні індекси для різних типів регіонів.

5. У роботі недостатньо розкрито питання забезпечення кібербезпеки цифрової екосистеми даних та захисту персональної інформації в умовах активного використання інформаційно-комунікаційних технологій у публічному управлінні.

Однак зазначені зауваження не применшують наукової цінності проведеного дослідження та обґрунтованості отриманих результатів, а мають характер дискусійних моментів для подальшого розвитку даної проблематики.

Загальні висновки.

Дисертаційна робота Нурієва Еміла Аллахверді огли «Модернізація механізмів публічного управління регіональним розвитком в умовах суспільних трансформацій» є завершеним науковим дослідженням, що характеризується науковою новизною та практичною значущістю. Дисертація за актуальністю, змістовністю, повнотою викладу результатів у публікаціях,

обсягом та оформленням повністю відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44) та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40.

Виходячи з викладеного, вважаю, що Нурієв Еміл Аллахверді огли заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент,
доктор наук з державного управління,
професор, завідувачка кафедри
державного управління і місцевого
самоврядування Національного
технічного університету «Дніпровська
політехніка»

Ірина ЧИКАРЕНКО

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 15:41:03 13.08.2025

Назва файлу з підписом: Відгук_Нурієв_Чикаренко.docx.p7s
Розмір файлу з підписом: 17.2 КБ

Перевірені файли:
Назва файлу без підпису: Відгук_Нурієв_Чикаренко.docx
Розмір файлу без підпису: 30.5 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: ЧИКАРЕНКО ІРИНА АРКАДІЇВНА
П.І.Б.: ЧИКАРЕНКО ІРИНА АРКАДІЇВНА
Країна: Україна
РНОКПП: 2342900744
Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА
Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 15:41:02 13.08.2025
Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"
Серійний номер: 5E984D526F82F38F04000000BCC8520142AB2906
Алгоритм підпису: ДСТУ 4145
Тип підпису: Удосконалений
Тип контейнера: Підпис та дані в окремих файлах (CAAdES detached)
Формат підпису: З повними даними ЦСК для перевірки (CAAdES-X Long)
Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2025.08.04 13:00

Голові разової спеціалізованої вченої ради
Харківського національного університету
імені В. Н. Каразіна
доктору наук з державного управління, професору
Вячеславу ДЗЮНДЗЮКУ

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

доктора наук з державного управління, професора
Бобровської Олени Юріївни на дисертаційне дослідження
Нурієва Еміла Аллахверді огли «Модернізація механізмів публічного
управління регіональним розвитком в умовах суспільних трансформацій»
подане до захисту на здобуття наукового ступеня доктора філософії
з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування»
за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування»

Актуальність теми дисертації, її зв'язок із науковими програмами, темами

Сучасний розвиток України характеризується кардинальними змінами в системі публічного управління регіональним розвитком, що відбуваються під впливом потужних глобалізаційних процесів, цифрової революції та демократичних трансформацій. Традиційні механізми управління територіальним розвитком, засновані на централізованому плануванні та ієрархічній системі влади, демонструють обмежену спроможність забезпечити ефективну відповідь на виклики постіндустріального суспільства.

Особливої актуальності проблематика модернізації публічного управління набуває в контексті масштабної реформи децентралізації влади, яка фундаментально трансформувала архітектуру територіального управління через створення об'єднаних територіальних громад, перерозподіл компетенцій між владними рівнями та формування нових інституційних механізмів координації. За таких умов критично важливим є розроблення адаптивної системи управління регіональним розвитком, здатної забезпечити ефективну взаємодію між різними рівнями влади, оптимальне використання ресурсного потенціалу та досягнення цілей збалансованого розвитку через впровадження принципів багаторівневого врегулювання та мережевої координації.

Надзвичайної гостроти проблема модернізації механізмів публічного управління набуває в умовах збройної агресії російської федерації проти України. Військові дії спричинили критичні руйнування економічної, соціальної та інфраструктурної системи регіонів, викликали масові вимушені переміщення населення, порушили традиційні зв'язки між територіями та створили принципово нові виклики для управління регіональним розвитком. В таких екстремальних умовах система публічного управління повинна не тільки

забезпечити ефективне функціонування в кризових ситуаціях, але й заклати фундамент для структурної модернізації відповідно до європейських стандартів та принципів належного врядування.

Актуальність дослідження посилюється також необхідністю інтеграції України до європейського простору, що вимагає приведення системи публічного управління у відповідність до стандартів ЄС через впровадження принципів субсидіарності, партисипативності, транспарентності та підзвітності. Це створює потребу у формуванні інноваційної моделі управління регіональним розвитком, яка поєднуватиме ефективність ринкових механізмів з соціальною відповідальністю держави та екологічною сталістю. До того ж, проблематика дослідження корелює з пріоритетними напрямками розвитку науки в Україні, зокрема, з напрямом «Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави», затвердженим Законом України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки».

Незважаючи на значну увагу вітчизняних та зарубіжних науковців до різних аспектів публічного управління регіональним розвитком, проблематика комплексної модернізації управлінських механізмів в умовах суспільних трансформацій залишається недостатньо розробленою. Зокрема, потребують поглибленого дослідження питання інтеграції різних теоретичних підходів у єдину концептуальну модель, механізми цифрової трансформації управлінських процесів, інструменти забезпечення міжрівневої координації в умовах децентралізації. Це і зумовило обрання теми дисертаційного дослідження та визначило його ключові завдання.

При цьому дисертаційне дослідження Нурієва Е.А. виконано в рамках науково-дослідної роботи кафедри публічної політики навчально-наукового інституту «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна за темою «Публічне управління в умовах глобалізації» (номер державної реєстрації 0116U007246), в межах якої здобувачем визначено концептуальні засади модернізації механізмів публічного управління регіональним розвитком та обґрунтовано напрями їх трансформації відповідно до вимог сучасності.

***Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій,
сформульованих у дисертації***

Наукові положення, висновки і рекомендації дисертаційного дослідження

Нурієва Е. А. характеризуються високим рівнем обґрунтованості, що забезпечується комплексним характером проведеного дослідження, ґрунтовним аналізом теоретико-методологічних засад модернізації публічного управління, використанням широкої емпіричної бази та застосуванням сучасних наукових методів.

Здобувач продемонстрував високий рівень наукової компетентності, глибоке розуміння предмета дослідження та вміння застосовувати різноманітні наукові методи. У роботі використано широкий спектр загальнонаукових та спеціальних методів, зокрема: діалектичний метод для вивчення еволюції теоретичних підходів до публічного управління регіональним розвитком, системний аналіз для визначення структури та функцій механізмів управління, метод порівняльного аналізу для дослідження зарубіжного досвіду модернізації управління, структурно-функціональний аналіз для визначення компонентів моделі багаторівневого врядування, статистичний аналіз для оцінки ефективності функціонування механізмів управління, методи моделювання для розробки концептуальної моделі інтегрованого управління, метод експертних оцінок для верифікації розроблених підходів та рекомендацій.

Інформаційна база дослідження включає закони України, укази Президента України, постанови Кабінету Міністрів України, нормативно-правові акти центральних та місцевих органів виконавчої влади, стратегічні документи регіонального розвитку, статистичні дані Державної служби статистики України, аналітичні матеріали міжнародних організацій (ЄС, ОЕСР, Світового банку, ООН), звіти про реалізацію регіональних програм розвитку, наукові публікації вітчизняних та зарубіжних вчених з проблематики дослідження. Список використаних джерел, що містить 198 найменувань, засвідчує ґрунтовне опрацювання автором предмета дослідження та врахування як фундаментальних, так і новітніх підходів до проблематики модернізації публічного управління.

Структура дисертаційної роботи є логічною та послідовною, що дозволяє системно вирішити поставлені дослідницькі завдання. Зміст розділів та підрозділів повністю відповідає темі дослідження та забезпечує досягнення поставленої мети -- теоретичне обґрунтування концептуальних засад та розробка практичних рекомендацій щодо модернізації механізмів публічного управління регіональним розвитком в умовах суспільних трансформацій.

У першому розділі «Теоретичні засади публічного управління регіональним розвитком в умовах суспільних трансформацій» автор здійснює комплексний аналіз сутності та особливостей регіонального розвитку як об'єкту публічного управління, обґрунтовує концептуальні засади модернізації

механізмів управління та розробляє методологію дослідження модернізаційних процесів. Особливо цінним є виявлення автором трансформації парадигм публічного управління: від традиційних адміністративно-бюрократичних моделей до сучасних концепцій багаторівневого врядування, мережевого управління та цифрової трансформації.

Заслуговує на увагу ґрунтовний аналіз еволюції теоретичних підходів до публічного управління регіональним розвитком -- від централізованих моделей прямого державного регулювання до інноваційних підходів, які враховують складність сучасних суспільних процесів, динамічність зовнішнього середовища та необхідність залучення широкого кола стейкхолдерів. Автор переконливо доводить, що класичні моделі управління змінюються новітніми підходами, які забезпечують ефективну координацію та синергію різних суб'єктів регіональної політики.

Значним науковим доробком є систематизація механізмів публічного управління регіональним розвитком через призму їх трансформації під впливом суспільних змін. Автором виявлено фундаментальні зміни в нормативно-правовому, програмно-цільовому, організаційно-інституційному та інформаційно-аналітичному механізмах, що характеризуються переходом від централізованого управління до багаторівневого врядування та розвитком мережових форм взаємодії.

У другому розділі «Аналіз сучасного стану та проблем публічного управління регіональним розвитком в Україні та зарубіжних країнах» дисертант здійснює системний аналіз ефективності публічного управління регіональним розвитком в Україні, досліджує вплив суспільних трансформацій на систему управління та узагальнює закордонний досвід модернізації механізмів управління. Цінним науковим доробком є комплексне дослідження стану системи управління, що виявило глибокі структурні проблеми та асиметрії в регіональному розвитку при недостатній ефективності діючих управлінських механізмів.

Важливим здобутком розділу є розроблена методологія оцінювання ефективності публічного управління регіональним розвитком, яка інтегрує аналіз економічних показників, інституційної спроможності та соціальної згуртованості. Автором виявлено системні недоліки чинної практики, включаючи фрагментованість управлінських функцій, недостатню координацію між рівнями влади та обмежені можливості інформаційно-аналітичного забезпечення.

У третьому розділі «Напрями модернізації механізмів публічного управління регіональним розвитком в Україні в умовах децентралізації влади» автор пропонує удосконалення організаційно-правового механізму управління,

обґрунтовує впровадження інноваційних організаційних форм та методів управління і розробляє механізм інформаційно-аналітичного забезпечення. Особливо вагомим науковим внеском є розроблена модель інтегрованого багаторівневого врядування, яка структурується у вигляді мережевої екосистеми з синхронізованими вертикальними та горизонтальними зв'язками.

Заслуговує на увагу запропонована автором методологія впровадження інноваційних організаційних форм управління через поетапне застосування мережевих та кластерних моделей, технологій проєктного менеджменту, методології форсайту та цифрових інструментів взаємодії. Система цифрової інтеграції інформаційно-аналітичного забезпечення через архітектуру єдиної інтегрованої системи забезпечує координацію зусиль та підвищення ефективності управлінських процесів.

Висновки дисертації логічно випливають зі змісту роботи, відображають основні результати дослідження та відповідають поставленим завданням. Вони є достатньо обґрунтованими, мають теоретичну та практичну цінність, можуть бути використані для вдосконалення системи публічного управління регіональним розвитком в Україні.

Наукова новизна одержаних результатів

В дисертації отримано нові науково обґрунтовані результати, які вирішують конкретне науково-прикладне завдання -- теоретичне обґрунтування концептуальних засад та розробка практичних рекомендацій щодо модернізації механізмів публічного управління регіональним розвитком в умовах суспільних трансформацій.

Безперечною новизною роботи є те, що автором *вперше* розроблено модель інтегрованого багаторівневого врядування регіональним розвитком, яка на відміну від існуючої системи управління має вигляд мережевої екосистеми з синхронізованими вертикальними та горизонтальними зв'язками: центральний координаційний рівень забезпечує стратегічну синхронізацію; регіональні інноваційні хаби формують інтегровані команди управління; локальні центри розвитку реалізують спільні проєкти; а також включає цифрову екосистему даних, систему контрактів регіонального розвитку та мережу міжрегіональних альянсів, що забезпечує перехід від паралельного функціонування інституцій до їх системної інтеграції (стор. 141-171).

До раніше не захищених наукових положень дисертації Е.А. Нурієва також можна віднести *удосконалення*: концептуальних засад модернізації публічного управління регіональним розвитком шляхом обґрунтування синтетичної

парадигми, що органічно поєднує постулати належного врядування (транспарентність, підзвітність, партисипативність), нового публічного менеджменту (результативність, ефективність, клієнтоорієнтованість) та нової регіональної політики (ендогенність, смарт-спеціалізація, мережевість), що дозволило сформувати цілісне теоретичне підґрунтя для комплексної трансформації регіональних управлінських систем (стор. 44-63); системи індикаторів оцінювання ефективності публічного управління регіональним розвитком через інтеграцію традиційних економічних показників з індикаторами інституційної спроможності, соціальної згуртованості та екологічної стійкості, що дозволяє здійснювати комплексну діагностику регіональних управлінських систем відповідно до принципів сталого розвитку (стор. 84-104); механізмів цифрової інтеграції інформаційно-аналітичного забезпечення через розробку архітектури єдиної інтегрованої системи на основі розподіленої мережі регіональних та місцевих інформаційних хабів, що забезпечують інтероперабельність даних між різними рівнями влади та використання технологій великих даних для стратегічного планування (стор. 171-189).

У дисертаційному дослідженні також *дістали подальшого розвитку*: типологізація зарубіжних моделей модернізації публічного управління регіональним розвитком через систематизацію європейського (багаторівневе врядування, субсидіарність, політика згуртованості), американського (менеджеріальний, результат-орієнтований) та азійського (державно-керований, технократичний) підходів з обґрунтуванням критеріїв адаптації кращих практик до специфічних умов унітарних держав пострадянського простору (стор. 122-137); наукове обґрунтування обмежень та ризиків використання зарубіжного досвіду через виокремлення інституційних, ресурсних, соціокультурних та політичних бар'єрів, що дозволяє обґрунтувати принципи селективної адаптації кращих світових практик з урахуванням національної специфіки (стор. 122-137); система принципів модернізації публічного управління через введення принципів адаптивності, інтегрованості та інклюзивності як доповнення до традиційних принципів законності, субсидіарності та ефективності, що створює методологічну основу для формування гнучких систем регіонального управління (стор. 44-63); теоретичні положення щодо застосування інноваційних форм публічного управління через обґрунтування доцільності впровадження мережових та кластерних моделей організації, технологій проєктного менеджменту, методології форсайту та цифрових інструментів взаємодії для підвищення ефективності регіональної політики (стор. 156-171).

Повнота викладу результатів дисертації в опублікованих працях та відсутність (наявність) порушення академічної доброчесності

Основні положення та результати дисертаційного дослідження достатньо повно відображені у наукових публікаціях автора. За темою дисертації опубліковано три наукові статті у фахових виданнях України, одну статтю в інших виданнях та двоє тез доповідей на міжнародних наукових конференціях. Кількість та якість публікацій відповідають вимогам МОН України щодо висвітлення основних наукових результатів дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії.

Аналіз змісту опублікованих праць свідчить про їх відповідність темі дисертації та основним положенням, викладеним у роботі. Наукові публікації автора пройшли належну апробацію на міжнародних науково-практичних конференціях, що підтверджує їх наукову цінність та практичну значущість.

На основі аналізу тексту дисертації та наукових публікацій автора можна стверджувати про відсутність порушень академічної доброчесності. Дисертаційна робота є самостійним, оригінальним науковим дослідженням, виконаним з дотриманням принципів академічної доброчесності. Текст дисертації не містить запозичень без відповідних посилань, а використання ідей, результатів і текстів інших авторів має належні посилання на відповідні джерела.

Значення роботи для науки, практики та суспільства

Дисертаційне дослідження Нурієва Е.А. має суттєве значення для розвитку теорії та практики публічного управління регіональним розвитком, а також для суспільства загалом.

Для науки значення роботи полягає у збагаченні теоретико-методологічних засад публічного управління регіональним розвитком новими концептуальними підходами та моделями в умовах суспільних трансформацій. Запропонована автором модель інтегрованого багаторівневого врядування, теоретичне обґрунтування синтетичної парадигми модернізації та система індикаторів оцінювання ефективності розширюють науковий інструментарій дослідження процесів територіального розвитку та підвищують прогностичний потенціал теорії публічного управління.

Розроблені автором теоретичні положення щодо трансформації парадигм публічного управління, еволюції механізмів регіонального розвитку та інтеграції різних компонентів управлінської системи мають важливе значення для подальших наукових досліджень у цій сфері. Вони створюють теоретичне підґрунтя для розробки нових моделей та механізмів публічного управління, адаптованих до викликів сучасності.

Для практики результати дослідження мають значну цінність, оскільки

можуть бути безпосередньо використані органами публічної влади для модернізації системи публічного управління регіональним розвитком. Запропоновані автором модель інтегрованого багаторівневого врядування, механізми цифрової інтеграції та інноваційні організаційні форми управління можуть бути впроваджені в діяльність органів державної влади та місцевого самоврядування, агенцій регіонального розвитку та інших інституцій.

Зокрема, результати дослідження можуть бути використані: органами державної виконавчої влади -- при формуванні та реалізації державної регіональної політики, розробці стратегій та програм регіонального розвитку, удосконаленні організаційно-правових механізмів публічного управління; органами місцевого самоврядування -- при розробці та впровадженні стратегій розвитку територіальних громад, формуванні мережових структур співробітництва, розвитку цифрового врядування; агенціями регіонального розвитку -- при налагодженні стейкхолдерської співпраці, впровадженні проєктів регіонального розвитку, розвитку системи моніторингу; закладами вищої освіти -- при підготовці фахівців у галузі публічного управління та адміністрування.

Для суспільства значення роботи полягає у формуванні теоретичного підґрунтя для підвищення ефективності публічного управління регіональним розвитком через впровадження адаптивних механізмів, що має сприяти підвищенню стійкості регіонів до зовнішніх викликів, забезпеченню збалансованого розвитку територій та залученню громадян до процесів управління через партисипативні механізми.

Особливої актуальності результати дослідження набувають в контексті післявоєнного відновлення України, коли стоять завдання не просто відбудови зруйнованої інфраструктури, а комплексної модернізації системи публічного управління відповідно до європейських стандартів. Запропоновані автором підходи та моделі можуть стати концептуальною основою для розробки та реалізації програм відновлення та розвитку регіонів.

Дискусійні положення та зауваження щодо змісту дисертаційної роботи

Високо оцінюючи здобуті результати дослідження та визнаючи їх наукову і практичну важливість, вважаємо доцільним відзначити окремі дискусійні аспекти, що містяться в роботі:

1. У підрозділі 1.1 автор ґрунтовно аналізує сутність регіонального розвитку як об'єкту публічного управління, проте недостатньо розкриває питання впливу глобальних ланцюгів створення вартості на трансформацію факторів регіонального розвитку. Зокрема, потребують більш детального висвітлення

механізми інтеграції регіонів до міжнародних виробничих мереж та їх вплив на формування нових моделей територіального розвитку в умовах глобалізації.

2. Автор пропонує впровадження мережевої екосистеми багаторівневого врядування, проте недостатньо обґрунтовує механізми вирішення конфліктів інтересів між різними рівнями управління та стейкхолдерами. Особливо актуальним це питання є в умовах обмежених ресурсів, коли інтереси окремих територій можуть суперечити загальнонаціональним пріоритетам розвитку.

3. У підрозділі 2.3, розглядаючи зарубіжний досвід модернізації публічного управління, автор недостатньо аналізує специфічні умови та передумови успішності тих чи інших моделей. Потребує глибшого обґрунтування питання культурної та інституційної сумісності зарубіжних практик з українськими реаліями, особливо в контексті постконфліктного відновлення.

4. У роботі недостатньо розкрито питання моніторингу та оцінки соціального впливу запропонованих управлінських інновацій на якість життя населення. Доцільно було б розробити систему індикаторів, що відображають вплив модернізації механізмів управління на добробут громадян та соціальну згуртованість.

Разом з тим, зазначені зауваження принципово не змінюють оцінки змісту дисертації, достовірності висновків та обґрунтованості наукових положень, не применшують її теоретичної та практичної значущості, а скоріше демонструють комплексність та багатогранність предмета дослідження і можуть слугувати орієнтирами для майбутніх наукових пошуків.

Загальний висновок про відповідність роботи встановленим вимогам

Дисертаційна робота Нурієва Еміла Аллахверді огли є самостійним, завершеним науковим дослідженням, результати якого мають наукову новизну, теоретичну та практичну цінність. Внесені на захист нові положення, висновки та рекомендації є достовірними, а декларована наукова новизна адекватно розкривається в роботі.

У дисертації вирішено важливе науково-прикладне завдання, яке полягає в теоретичному обґрунтуванні концептуальних засад та розробці практичних рекомендацій щодо модернізації механізмів публічного управління регіональним розвитком в умовах суспільних трансформацій. Запропонована автором модель інтегрованого багаторівневого врядування, механізми цифрової інтеграції та система принципів модернізації становлять вагомий внесок у розвиток теорії та практики публічного управління регіональним розвитком.

Рівень проведеного дослідження та його практична спрямованість

свідчать про наукову зрілість здобувача, який продемонстрував глибоке знання предмета дослідження, володіння сучасними методами наукового пізнання, здатність до системного аналізу та синтезу нових наукових знань в галузі публічного управління регіональним розвитком.

За своїм змістом, структурою, методологічною основою, науковою новизною, теоретичним і практичним значенням, а також оформленням дисертаційна робота «Модернізація механізмів публічного управління регіональним розвитком в умовах суспільних трансформацій» повністю відповідає вимогам Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44, та Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2017 р. № 40 (із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства освіти і науки від 31.05.2019 р. № 759).

Виходячи з вищезазначеного, вважаю, що Нурієв Еміл Аллахверді огли заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний опонент,

професор кафедри
економіки та економічної безпеки
Університету митної справи та фінансів,
доктор наук з державного управління,
професор

 О. Ю. БОБРОВСЬКА

Підпис О. Ю. Бобровської засвідчую:

Учений секретар Університету
митної справи та фінансів

Проректор
УМСФ

Онлайн сервіс створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 06:04:39 19.08.2025

Назва файлу з підписом: Відгук опонента_Бобровська_Нурієв(2).pdf
Розмір файлу з підписом: 267.2 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Відгук опонента_Бобровська_Нурієв(2).pdf
Розмір файлу без підпису: 233.4 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: БОБРОВСЬКА ОЛЕНА ЮРІЇВНА

П.І.Б.: БОБРОВСЬКА ОЛЕНА ЮРІЇВНА

Країна: Україна

РНОКПП: 2726415301

Організація (установа): ФІЗИЧНА ОСОБА

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 06:04:38 19.08.2025

Сертифікат виданий: КНЕДП АЦСК АТ КБ "ПРИВАТБАНК"

Серійний номер: 5E984D526F82F38F040000000ECC2701B22C2F06

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Удосконалений

Тип контейнера: Підписаний PDF-файл (PAdES)

Формат підпису: З повними даними для перевірки (PAdES-B-LT)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2025.08.04 13:00

Голові разової
спеціалізованої вченої ради
Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна
професору Вячеславу ДЗЮНДЗЮКУ
майдан Свободи 4, м. Харків, 61022

Рецензія

офіційного рецензента, доцента кафедри публічної політики ННІ «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна, кандидата наук з державного управління, доцента Соболя Романа Георгійовича на дисертаційну роботу Нурієва Еміла Аллахверді огли «Модернізація механізмів публічного управління регіональним розвитком в умовах суспільних трансформацій», подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування»

1. Обґрунтування вибору теми дослідження.

Кардинальні зміни в глобальному середовищі та безпрецедентні суспільні трансформації початку XXI століття вимагають пошуку нових підходів до публічного управління регіональним розвитком. Традиційні механізми управління, які базувалися на централізованому плануванні, ієрархічній системі влади та галузевому підході, виявилися неспроможними адекватно реагувати на складні виклики сучасності. Виникає нагальна потреба у формуванні новітньої парадигми публічного управління, яка враховуватиме принципи багаторівневого врядування, мережевої взаємодії та цифрової трансформації. Особливої актуальності тематика дослідження набуває в

умовах необхідності забезпечення адаптивності управлінських систем до зовнішніх шоків, координації управлінських процесів на різних рівнях влади та інтеграції інноваційних методів управління в умовах децентралізації. Перед органами публічної влади постають нові виклики щодо забезпечення ефективності управлінських механізмів, впровадження принципів належного врядування, налагодження партнерських відносин із стейкхолдерами та використання цифрових технологій координації.

Військова агресія російської федерації проти України лише загострила потребу в ефективних механізмах публічного управління регіональним розвитком. Руйнування інституційної та економічної інфраструктури, порушення традиційних управлінських зв'язків, необхідність планування постконфліктного відновлення вимагають нових підходів до модернізації управлінських систем, які можуть забезпечити не лише відбудову, але й структурну трансформацію системи публічного управління на засадах європейських стандартів.

Таким чином, дисертаційне дослідження Е.А. Нурієва присвячене надзвичайно актуальній проблематиці, що має вагоме теоретичне і практичне значення.

2. Оцінка змісту дисертації, її завершеності в цілому і оформлення.

Дисертація складається зі вступу, трьох розділів, висновків та списку використаних джерел.

У першому розділі «Теоретичні засади публічного управління регіональним розвитком в умовах суспільних трансформацій» автор досліджує сутність та особливості регіонального розвитку як об'єкту публічного управління, аналізує концептуальні засади модернізації публічного управління та розробляє методологію дослідження модернізаційних процесів. Заслуговує на увагу проведений автором аналіз еволюції теоретичних підходів від традиційних адміністративно-бюрократичних моделей до сучасних концепцій багаторівневого врядування,

а також інтеграція теорії публічного управління, регіоналістики та інституціонального аналізу.

У другому розділі «Аналіз сучасного стану та проблем публічного управління регіональним розвитком в Україні та зарубіжних країнах» проаналізовано ефективність публічного управління регіональним розвитком в Україні, досліджено вплив суспільних трансформацій на систему управління, узагальнено закордонний досвід модернізації механізмів управління. Важливим здобутком автора є виявлення системних недоліків чинної практики, включаючи фрагментованість управлінських функцій, недостатню координацію між рівнями влади та обмежені можливості інформаційно-аналітичного забезпечення.

У третьому розділі «Напрями модернізації механізмів публічного управління регіональним розвитком в Україні в умовах децентралізації влади» дисертант пропонує удосконалення організаційно-правового механізму, обґрунтовує впровадження інноваційних організаційних форм та методів управління, формує механізм інформаційно-аналітичного забезпечення. Особливої уваги заслуговує розроблена автором модель інтегрованого багаторівневого врядування, яка структурується у вигляді мережевої екосистеми з синхронізованими вертикальними та горизонтальними зв'язками.

Дисертація є завершеною науковою працею, а її оформлення відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44), та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

3. Зв'язок роботи з науковими програмами, планами, темами.

Дисертаційне дослідження є складовою частиною науково-дослідних

робіт, що виконувалися в Навчально-науковому інституті (ННІ) «Інститут державного управління» Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна. Зокрема, у науково-дослідній роботі «Публічне управління в умовах глобалізації» (0116U007246), що виконувалось кафедрою публічної політики ННІ «Інститут державного управління» автором визначено основні напрями модернізації механізмів публічного управління регіональним розвитком та обґрунтовано концептуальні засади їх трансформації.

4. Ступінь обґрунтованості наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Наукові положення, висновки і рекомендації, сформульовані в дисертаційній роботі, характеризуються високим ступенем обґрунтованості та достовірності, що забезпечується: ґрунтовним аналізом широкого кола наукових джерел; коректним застосуванням комплексу загальнонаукових та спеціальних методів дослідження; логічною структурою дослідження, що забезпечує послідовний перехід від теоретичних засад до практичних рекомендацій; апробацією результатів дослідження на наукових конференціях; публікацією основних результатів у наукових фахових виданнях.

5. Основні наукові результати, одержані автором, та їх новизна.

Найбільш вагомими результатами дисертаційного дослідження, що характеризуються науковою новизною, є:

уперше:

розроблено модель інтегрованого багаторівневого врядування регіональним розвитком у вигляді мережевої екосистеми з синхронізованими вертикальними та горизонтальними зв'язками, що включає центральний координаційний рівень, регіональні інноваційні хаби, локальні центри розвитку, цифрову екосистему даних, систему контрактів регіонального розвитку та мережу міжрегіональних альянсів;

удосконалено:

концептуальні засади модернізації публічного управління регіональним розвитком шляхом обґрунтування синтетичної парадигми, що поєднує постулати належного врядування, нового публічного менеджменту та нової регіональної політики;

систему індикаторів оцінювання ефективності публічного управління регіональним розвитком через інтеграцію традиційних економічних показників з індикаторами інституційної спроможності, соціальної згуртованості та екологічної стійкості;

механізми цифрової інтеграції інформаційно-аналітичного забезпечення через розробку архітектури єдиної інтегрованої системи на основі розподіленої мережі інформаційних хабів;

дістали подальшого розвитку:

типологізація зарубіжних моделей модернізації публічного управління регіональним розвитком;

наукове обґрунтування обмежень та ризиків використання зарубіжного досвіду;

система принципів модернізації публічного управління;

теоретичні положення щодо застосування інноваційних форм публічного управління.

6. Практичне значення одержаних результатів.

Цінність наукових результатів роботи полягає у тому, що розроблені дисертантом теоретичні положення разом становлять методичну основу конкретних пропозицій для впровадження у публічно-управлінську практику. Науково обґрунтовані рекомендації можуть бути використані: органами державної виконавчої влади – при формуванні та реалізації державної регіональної політики, удосконаленні організаційно-правових механізмів публічного управління; органами місцевого самоврядування – при розробці стратегій розвитку територіальних громад, формуванні мережових структур

співробітництва; агенціями регіонального розвитку – при налагодженні стейкхолдерської співпраці, впровадженні проєктів регіонального розвитку; закладами вищої освіти – при підготовці фахівців у галузі публічного управління та адміністрування.

7. Дотримання академічної доброчесності.

За результатами аналізу дисертаційної роботи та публікацій автора порушення академічної доброчесності не виявлено. Елементи фальсифікації чи фабрикації тексту в роботі відсутні.

8. Дискусійні положення та зауваження до змісту дисертації.

Позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження, вважаю доцільним сформулювати деякі дискусійні моменти та зауваження:

1. У підрозділі 2.1 автор аналізує оцінку ефективності публічного управління регіональним розвитком в Україні, однак недостатньо розкриває питання впливу неформальних інституцій на функціонування механізмів управління. Це питання є вкрай актуальним, оскільки від якості інституційного середовища залежить ефективність всієї системи публічного управління регіональним розвитком.

2. У третьому розділі при розгляді механізмів інформаційно-аналітичного забезпечення автор недостатньо уваги приділяє питанням стандартизації та уніфікації форматів даних між різними рівнями влади. Важливим було б розглянути, як саме може бути забезпечена сумісність інформаційних систем центральних, регіональних та місцевих органів влади для ефективного обміну даними.

В цілому дисертація виконана на якісному науково-методологічному рівні, наведені зауваження переважно відображають багатоаспектність та комплексність предмета дослідження і в жодному разі не зменшують теоретичної та прикладної важливості дисертаційної роботи.

9. Загальні висновки щодо дисертаційної роботи.

Дисертаційна робота Нурієва Еміла Аллахверді огли «Модернізація механізмів публічного управління регіональним розвитком в умовах суспільних трансформацій» є самостійним, завершеним науковим дослідженням, що вирішує актуальне наукове завдання в галузі публічного управління та адміністрування.

Дисертація виконана на високому науково-теоретичному рівні, має наукову новизну та практичну значущість. За своїм змістом, структурою, обсягом та оформленням дисертація відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (постанова Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 р. № 44), та наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації».

Виходячи з цього вважаю, що Нурієв Еміл Аллахверді огли заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 28 – «Публічне управління та адміністрування» за спеціальністю 281 – «Публічне управління та адміністрування».

Офіційний рецензент, кандидат наук з
державного управління, доцент, доцент
кафедри публічної політики
ННІ «Інститут державного управління»
Харківського національного
університету імені В. Н. Каразіна

Роман СОБОЛЬ

ПРОТОКОЛ
створення та перевірки кваліфікованого та удосконаленого електронного підпису

Дата та час: 15:43:10 19.08.2025

Назва файлу з підписом: Рецензія_Соболь Р.Г._Нурієв.docx.asice
Розмір файлу з підписом: 30.7 КБ

Перевірені файли:

Назва файлу без підпису: Рецензія_Соболь Р.Г._Нурієв.docx
Розмір файлу без підпису: 29.0 КБ

Результат перевірки підпису: Підпис створено та перевірено успішно. Цілісність даних підтверджено

Підписувач: Соболь Роман Георгійович

П.І.Б.: Соболь Роман Георгійович

Країна: Україна

РНОКПП: 2822916773

Час підпису (підтверджено кваліфікованою позначкою часу для підпису від Надавача): 15:42:50 19.08.2025

Сертифікат виданий: "Дія". Кваліфікований надавач електронних довірчих послуг

Серійний номер: 382367105294AF970400000032E81A00671CE403

Тип носія особистого ключа: ЗНКІ криптомодуль ІІТ Гряда-301

Алгоритм підпису: ДСТУ 4145

Тип підпису: Кваліфікований

Тип контейнера: Підпис та дані в архіві (розширений) (ASiC-E)

Формат підпису: З повними даними ЦСК для перевірки (CAdES-X Long)

Сертифікат: Кваліфікований

Версія від: 2025.08.04 13:00